

UCHWAŁA NR X / 62 / 2024
RADY GMINY REJOWIEC FABRYCZNY

z dnia 30 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata
2025 - 2026 dla Gminy Rejowiec Fabryczny**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 1465, z późn.zm.), art. 4¹ ust. 1-2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz.2151), art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz.U.z 2023 r. poz. 1939) Rada Gminy Rejowiec Fabryczny uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026 w brzmieniu załącznika Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Ustala się plan wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026, zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny przedstawi Radzie Gminy Rejowiec Fabryczny sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w systemie rocznym, w terminie do 31 marca 2025 roku i 2026 roku.

§ 4. Traci moc uchwała Nr XLIII /280 / 2022 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 29 grudnia 2022 r. przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2024 dla Gminy Rejowiec Fabryczny

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rejowiec Fabryczny.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Piotr Prokopiuk

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2025-2026 dla Gminy Rejowiec Fabryczny

I. Wprowadzenie

Obecnie różnego rodzaju uzależnienia dotyczą znaczną część społeczeństwa i przyjmują one różne formy – od uzależnień od substancji psychoaktywnych po uzależnienia od czynności. Jedną z wielu używanych definicji określa uzależnienie jako powtarzające się, nawracające zaburzenie obejmujące objawy psychiczne, wegetatywne i somatyczne. Dziś uzależnienie zaliczane jest do przejawów patologii społecznej i ma wpływ na sferę psychiczną, fizyczną i materialną człowieka, nierzadko przejmując kontrolę nad jego życiem i życiem osób z najbliższego kręgu. Dlatego tak ważnym jest, aby podejmować działania nie tylko naprawcze, co zapobiegające problemom i to określamy mianem profilaktyki.

Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem samorządy gminne realizują zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i zjawisku przemocy w rodzinie oraz zwalczania zdrowotnych następstw używania wyrobów tytoniowych.

„Profilaktyka to świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Do działań profilaktycznych zalicza się również identyfikowanie jednostek lub grup zagrożonych w celu podejmowania interwencji we wczesnej fazie powstawania zachowań ryzykownych lub problemowych” (źródło : <https://mindhealth.pl/co-leczymy/uzaleznienia>)

Profilaktyka z definicji jest działaniem uprzedzającym a nie naprawczym i aby była skuteczna powinna być skierowana do ogółu społeczności lokalnej. Profilaktyka uzależnień polega m.in. na redukowaniu lub całkowitym eliminowaniu wpływu istotnych czynników ryzyka używania i nadużywania substancji psychoaktywnych oraz problemów behawioralnych i osłabianiu lub równoważeniu zagrożeń (czynników ryzyka) poprzez działanie czynników chroniących.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rejowiec Fabryczny na lata 2025 - 2026 określa gminną strategię w zakresie profilaktyki, minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także zapobieganie powstawaniu uzależnień behawioralnych.

Strategie realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. Podstawy prawne Programu

Ustawy i rozporządzenia:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 2151)
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1939)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, 834.)
4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. 2021, poz.183)
5. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1670)

III. Zadania nałożone na gminy

W zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹.1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W zakresie przeciwdziałania narkomanii

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów oraz działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W zakresie zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych

1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych.
2. Upowszechnianie, wdrażanie, udoskonalanie i poszerzanie oferty programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej, zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka palenia wyrobów tytoniowych i innych zachowań ryzykownych, czynniki chroniące i wspierające prawidłowy rozwój.
3. Upowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych, w tym realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych.

W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania w rodzinie, w tym m.in. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

2. Podejmowanie interwencji w ramach procedury „Niebieskie Karty” , w tym uczestnictwo w pracach gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym

1. Upowszechnienie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych , w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych ,prowadzenie kampanii społecznych , strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania.

IV. Odbiorcy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Mieszkańcy Gminy Rejowiec Fabryczny – wszyscy (adresaci profilaktyki uniwersalnej).
2. Dzieci i młodzież szkolna z gminnych placówek oświatowych oraz ich rodzice (adresaci profilaktyki uniwersalnej i selektywnej).
3. Osoby uzależnione od środków psychoaktywnych, członkowie ich rodzin oraz osoby z kręgów szczególnie narażonych na rozwój problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (adresaci profilaktyki selektywnej i wskazującej).
4. Rodziny objęte działaniami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

V. Realizatorzy odpowiedzialni za wykonanie polityki państwa wobec profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym podmioty lokalne współpracujące przy realizacji określonych w pkt. XI.

1. Na szczeblu centralnym – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w siedzibą w Warszawie (KCPU).
2. Na szczeblu wojewódzkim – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie – Oddział ds. Uzależnień.
3. Na szczeblu gminnym – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym.

VI. Podmioty współpracujące z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy realizacji zadań wynikających z niniejszego Programu

1. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny.
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Rejowiec Fabryczny.
3. Klub Abstynenta „KROKUS” w Rejowcu Fabrycznym.
4. Gminne i niepubliczne placówki oświatowe.
5. Gminny Ośrodek Kultury w Pawłowie.
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lisznie.
7. Policja – Komenda Miejska Policji w Chełmie oraz Komisariat Policji w Rejowcu Fabrycznym.
8. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Chełmie – Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu.
9. Sąd Rejonowy w Krasnymstawie – III Wydział Rodzinny i Nieletnich.
10. Centrum Psychoterapii „ERKA” w Krasnymstawie.
11. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Chełmie.
12. Gminne i szkolne kluby sportowe.
13. Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym w Chełmie.
14. Kościoły i związki wyznaniowe.
15. Koła Gospodyń Wiejskich
16. Klub SENIOR+.
17. Inne stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe zajmujące się statutowo profilaktyką uzależnień, przeciwdziałaniem patologiom społecznym lub ochroną zdrowia.

VII. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – skład, zasady funkcjonowania i zadania.

1. W celu realizacji programu Wójt Gminy powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pełnomocnika ds. uzależnień.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływana jest Zarządzeniem Wójta Gminy Rejowiec Fabryczny. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny, Komisariatu Policji w Rejowcu Fabrycznym oraz pracownik Urzędu Gminy w Rejowcu Fabrycznym. Są to osoby posiadające wieloletnie doświadczenie w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz odpowiednie przeszkolenie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania działa na podstawie Regulaminu, który określa jej zadania, organizację wewnętrzną, tryb pracy oraz szczegółowe zasady wynagradzania.
4. Zgodnie z ww. regulaminem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do zadań jej członków należą w szczególności:
 1. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkomanii pomocy prawnej i psychoaktywnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
 2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego poprzez skierowanie wniosku do Sądu.
 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii
 4. Inicjowanie i podejmowanie współpracy z podmiotami wymienionymi w punktach V i VI – niniejszego programu.
 5. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w drodze postanowienia).
 6. Przeprowadzenie kontroli sklepów i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania zasad warunków sprzedaży napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Rejowiec Fabryczny.

VIII. Punkt konsultacyjny

Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Punkt Konsultacyjny, którego celem jest:

1. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
2. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru zachowań,
3. Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
4. Udzielanie porad terapeutycznych osobom nadużywającym, uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
5. Rozpoznanie przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
6. Inicjowanie interwencji w przypadku stwierdzenia występowania przemocy domowej,
7. Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny,

8. Wsparcie w nawiązaniu kontaktu z instytucjami takimi jak prokuratura, sąd i policja,
 9. Konsultacje w sprawach wychowawczo-dydaktycznych dzieci i młodzieży, konsultacje rodzicielskie
- W gminnym Punkcie Konsultacyjnym zatrudniona jest osoba posiadająca uprawnienia do prowadzenia rozmów motywujących z osobami uzależnionymi, prowadzenie porad dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy zgodne z wymaganiami KCPU lub/i potwierdzone świadectwami MEN.

IX. Problemy lokalne

1. Szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnienia od alkoholu oraz ze spożywania alkoholu w sposób ryzykowny i szkodliwy.
2. Łatwa dostępność alkoholu i nieprzestrzeganie warunków sprzedaży alkoholu.
3. Nasilające się zjawisko stosowania środków psychoaktywnych.
4. Problem nikotynizmu.
5. Zaburzenia życia rodzinnego.
6. Obniżający się wiek inicjacji alkoholowej.
7. Narastające zjawisko przemocy domowej.
8. Bierność zawodowa i społeczna osób z problemem alkoholowym.
9. Konflikty z prawem i wykroczenia w ruchu drogowym.
10. Wzrost uzależnień behawioralnych.

X. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałanie Narkomanii lata 2025-2026

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i ekonomicznych oraz zaburzeń życia rodzinnego wynikających z nadużywania alkoholu, używania środków psychoaktywnych i używania wyrobów tytoniowych oraz podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe, ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, a także jako działania wspierające poprawę poczucia bezpieczeństwa publicznego oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Po nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym dodatkowym celem strategicznym Gminnego Programu stały się zadania w zakresie zagrożeń wynikających z uzależnień od czynności.

XI. Podstawowe obszary działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Rodzina z problemem alkoholowym.
2. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Zjawisko narkomanii.
5. Nietrzeźwość w miejscach publicznych.
6. Profilaktyka antynikotynowa
7. Uzależnienia behawioralne
8. Profilaktyka szkolna.
9. Profilaktyka w środowisku lokalnym.
10. Rynek napojów alkoholowych.

XII. Szczegółowe kierunki działań o charakterze lokalnym i sposób realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Rodzina z problemem alkoholowym

1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych i ich rodzin, w tym zakup materiałów informacyjnych oraz finansowanie zatrudnienia specjalisty psychoterapii uzależnień.
2. Motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie do leczenia specjalistycznego.
3. Tworzenie oferty pomocy dla osób z terenu gminy pijących problemowo, w tym wspieranie aktywizacji zawodowej i społecznej tych osób.
4. Kierowanie wniosków do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia

5. Dofinansowanie szkoleń do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień dla osób współpracujących z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym nauczyciele i pedagodzy szkolni, opiekunowie świetlic szkolnych.
6. Podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez organizację i finansowanie szkoleń dla przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz ochrony rodzin przed przemocą (członkowie Gminnej Komisji RPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawiciela oświaty i służby zdrowia) oraz organizację debat , spotkań i narad roboczych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
7. Zwiększenie kompetencji oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób działających w obszarze profilaktyki uzależnienia od alkoholu (członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej, asystent rodziny).
8. Udział w ogólnopolskich akcjach informacyjnych oraz prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych.
9. Monitorowanie skali problemów alkoholowych i zjawiska przemocy domowej w środowisku wiejskim przez realizację sondaży i opracowywanie lokalnej diagnozy.
10. Edukacja przedstawicieli lokalnych władz – radnych i sołtysów celem uświadomienia skali problemów alkoholowych w środowisku wiejskim przez szkolenie, udział w realizowanych w ramach programu przedsięwzięciach, zakup materiałów edukacyjnych.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

11. Zwiększenie dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową, w tym wspieranie i finansowanie działalności gminnego punktu konsultacyjnego, opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych w zakresie zjawiska przemocy domowej.
12. Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów reagowania na przemoc i możliwości uzyskania pomocy, w tym prowadzenie lokalnych akcji informacyjnych i udział w ogólnopolskich kampaniach promujących życie bez przemocy, organizacja i finansowanie warsztatów w temacie zjawiska przemocy domowej w świetlicach wiejskich i w Gminnym Ośrodku Kultury oraz prowadzenie lokalnej diagnozy problemu.
13. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie wymiany informacji, podejmowania wspólnych działań na rzecz edukacji publicznej i interwencji w przypadkach zdiagnozowania przemocy domowej.

Przeciwdziałanie narkomanii

14. Wzmacnianie postaw społecznych sprzyjających ograniczeniu używaniu narkotyków, w tym podnoszenie poziomu wiedzy społeczności wiejskiej na temat zjawiska narkomanii (między innymi poprzez realizację lokalnych akcji edukacyjno-informacyjnych propagujących postawy abstynenckie wśród mieszkańców gminy oraz informujących o szkodliwości używania narkotyków, zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, opracowywanie i realizacja własnych projektów (ulotek, plakatów) w ww. zakresie).
15. Systematyczna, aktywna współpraca z gminnymi szkołami w zakresie realizacji akcji edukacyjnej, obejmującej formy działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży starszych klas szkół podstawowych (między innymi poprzez informowanie o zjawisku narkomanii i jej skutkach, realizację zajęć profilaktycznych i edukacyjnych (warsztaty, konkursy, pogadanki) oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych, promowanie zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży).
16. Stała, aktywna współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się statutowo przeciwdziałaniem narkomanii (m.in. poprzez udzielanie wsparcia merytorycznego i finansowego, wymianę informacji, udział w organizowanych kampaniach i koncertach profilaktycznych).
17. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków (m.in. poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców gminy, w tym nawiązanie współpracy ze specjalistą terapii uzależnień, prowadzenie stałego systemu informacji w temacie leczenia odwykowego – upowszechnienie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych oraz tworzenie lokalnej bazy tych placówek oraz inicjowanie, wspieranie i finansowanie realizacji programów profilaktycznych w środowisku lokalnym np. podczas spotkań mieszkańców gminy w świetlicach wiejskich lub Gminnym Ośrodku Kultury).

Nietrzeźwość w miejscach publicznych

18. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i związanego z tym bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez działalność edukacyjną, realizację kampanii społecznych oraz współpracę z Policją i Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Chełmie.

Nikotynizm

19. Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych poprzez prowadzenie akcji informacyjnej na terenie gminy, realizacja programów profilaktycznych w szkołach, upowszechnianie informacji o zagrożeniach wynikających z używania wyrobów tytoniowych.

Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym

20. Realizacja działań profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży z zakresu problematyki uzależnień behawioralnych (hazard, Internet, gry komputerowe, fonoholizm),
21. Realizacja działań służących upowszechnieniu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych , w tym opracowanie i upowszechnienie na terenie gminy materiałów informacyjno-edukacyjnych w ww. zakresie ,
22. Edukacja przedstawicieli środowiska szkolnego w zakresie zagrożeń związanych z e-uzależnieniami,
23. Podnoszenie kompetencji grup zawodowych , które w swojej pracy mogą spotykać się z tematem i zagrożeniami behawioralnymi – szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej , konsultantów w punkcie konsultacyjnym.

Profilaktyka szkolna i profilaktyka w środowisku lokalnym

24. Finansowanie zadań realizowanych przez świetlice szkolne, w tym realizację zajęć socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grupy ryzyka i dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
25. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych będących integralnym elementem programu profilaktycznego oraz prowadzenie działalności promującej zdrowy styl życia.
26. Wspieranie działań o charakterze pracy podwórkowej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
27. Organizacja i finansowanie półkolonii profilaktycznych dla dzieci z terenu gminy.
28. Realizacja na terenie szkół, świetlic wiejskich, bibliotek i ośrodka kultury programów profilaktycznych, warsztatów i prelekcji dla dzieci i młodzieży, a także organizacja i finansowanie realizacji szkolnych konkursów wiedzy i konkursów plastycznych.
29. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do osób starszych (seniorów) i osób z niepełnosprawnościami.

Sprzedaż napojów alkoholowych

30. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do właścicieli punktów sprzedaży alkoholu i sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu.

Pozostałe zadania

31. Aktywna współpraca z lokalnymi mediami w zakresie popularyzacji tematyki związanej z problemami alkoholowymi oraz prezentowanie gminnych działań profilaktycznych.
32. Wspieranie działalności Klubu Abstynenta „KROKUS” w Rejowcu Fabrycznym poprzez dofinansowanie działalności statutowej stowarzyszenia i realizację wspólnych przedsięwzięć.
33. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy domowej, w tym finansowanie realizowanych na terenie gminy zadań oraz zakup materiałów informacyjnych.
34. Popularyzacja Gminnej Komisji RPA i promocja jej działań poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy.
35. Analiza problemów uzależnień na terenie gminy poprzez realizację ankiet i sondaży wśród mieszkańców gminy.

XIII. Postanowienie końcowe

1. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z pkt . VII Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapewnione są w budżecie gminy w ramach opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz tzw. opłaty małpkowej (opłata od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małpki)
2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - a) Każdy z członków GKRPA ma obowiązek uczestnictwa w posiedzeniu GKRPA, odbywającym się raz w miesiącu, wynagrodzenie za udział w posiedzeniach wynosi 210,00 brutto – dotyczy również Przewodniczącej Komisji oraz Sekretarza.
 - b) Sekretarzowi GKRPA za pracę na rzecz komisji - prowadzenie całości dokumentacji GKRPA przysługuje wynagrodzenie w kwocie 350,00 brutto miesięcznie,
 - c) Przewodniczącej GKRPA za pracę na rzecz komisji przysługuje wynagrodzenie w kwocie 250,00 brutto miesięcznie.

Wynagrodzenie wypłacane jest do 30-go dnia każdego miesiąca ,w którym odbyło się posiedzenie komisji na podstawie udokumentowanego uczestnictwa w pracach komisji (lista obecności)

3. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z pkt. VII Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mogą być również pozyskiwane w ramach środków zewnętrznych.
4. Szczegółowy plan wydatkowania środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2025-2026 stanowi załącznik Nr 2 do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2025-2026.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026 dla Gminy Rejowiec Fabryczny opracowany został zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2024 r. opublikowanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z siedzibą w Warszawie.

**Plan wydatkowania środków przeznaczonych na działalność
Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026 - ROK 2025
Kwota 67 000,00 zł**

W RAMACH OPŁAT ZA KORZYSTANIE Z ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH – WPŁYWY OD PRZEDSIĘBIORCÓW				
L.p.	Obszar działania	Szczegółowe zadania	Termin realizacji	Kwota zł
Dział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi - kwota 48 000,00 zł				
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH 42 500,00 zł				
1	Funkcjonowanie Gminnej Komisji RPA	1. wynagrodzenie i szkolenia członków komisji, 2. zakup sprzętu i materiałów biurowych 3. koszty prowadzenia korespondencji , 4. koszty promocji działań i funkcjonowania komisji	W ciągu roku	20 000,00
2	Rodziny z problemem alkoholowym	1. opłaty za wydanie opinii przez biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu 2. Opłaty za złożenie wniosku do sądu o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu 3. Inne opłaty wynikające z ww. czynności organizacja spotkań dla osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin	W ciągu roku	2500,00
3	Działalność informacyjna i edukacyjna	1. udział w ogólnopolskich kampaniach społeczno-edukacyjnych , 2. zakup materiałów informacyjnych , 3. dofinansowanie dokształcania osób działających w obszarze problemów alkoholowych	W ciągu roku	1000,00
4	Profilaktyka szkolna	1. realizacja programów i imprez profilaktycznych , 2. zakup materiałów edukacyjnych , 3. finansowanie szkolnych przedsięwzięć profilaktycznych	Rok szkolny 2025/2026	7000,00
5	Profilaktyka w środowisku lokalnym	1. realizacja warsztatów i spotkań w świetlicach wiejskich oraz Gminnym Ośrodku Kultury w Pawłowie, 2. dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych, 3. Dofinansowanie półkolonii profilaktycznych	W ciągu roku	12000,00
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE – kwota 3000,00				
6	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1. udział w kampaniach społecznych 2. realizacja własnych programów edukacyjnych 3. realizacja warsztatów i spotkań w świetlicach wiejskich oraz Gminnym Ośrodku Kultury w Pawłowie 4. szkolenia osób działających w obszarze zjawiska przemocy w rodzinie, 5. działania informacyjne , w tym zakup materiałów	W ciągu roku	3000,00
PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM WYNIKAJĄCYM Z UŻYWANIA WYROBÓW TYTONIOWYCH – KWOTA 500,00				
7	Nikotynizm	1. realizacja działań informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych poprzez prowadzenie akcji informacyjnej na terenie gminy , 2. realizacja programów profilaktycznych w szkołach upowszechnianie informacji o zagrożeniach wynikających z używania wyrobów tytoniowych	W ciągu roku	500,00

PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM - kwota 2000,00				
8	Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym	<ol style="list-style-type: none"> 1. działania informacyjne w środowisku lokalnym i szkolnym, 2. realizacja i finansowanie przedsięwzięć w szkołach na terenie gminy, 3. edukacja publiczna , 4. zakup materiałów edukacyjnych 	W ciągu roku	2000,00
Dział 85153 – zwalczanie narkomanii – kwota 2000,00				
PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII – kwota 2000,00				
9	Przeciwdziałanie narkomanii	<ol style="list-style-type: none"> 1. realizacja programów profilaktycznych w szkołach 2. realizacja spotkań informacyjno – edukacyjnych dla mieszkańców gminy w świetlicach wiejskich oraz Gminnym Ośrodku Kultury , 3. szkolenia i zakup materiałów edukacyjnych 4. udział w kampaniach społecznych 	W ciągu roku	2000,00
W RAMACH OPŁATY ZA ZEZWOLENIE NA OBRÓT HURTOWY NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI W OPAKOWANIACH JEDNOSTKOWYCH NIEPRZEKRACZAJĄCYCH 300 ML				
Dział 85154 – 300 ml				
10	Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ,w tym finansowanie zatrudnienia specjalisty której zadaniem jest m.in. motywacja do podjęcia leczenia i udzielanie porad , zakup materiałów informacyjnych dla klientów Punktu oraz niezbędnego wyposażenia , 2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz z kościołami i związkami wyznaniowymi 3. Dofinansowanie szkoleń dla przedstawicieli służby zdrowia , Policji i oświaty w zakresie podejmowania krótkich interwencji dot. problemów alkoholowych 4. Wspomaganie działalności instytucji i organizacji służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych - dofinansowanie realizowanych programów terapeutycznych , w tym na dotację w ramach realizacji zadania publicznego przeznaczono kwotę 4000,00 5. Współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych - działania informacyjne w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, wspieranie policyjnych akcji trzeźwości np. poprzez zakup materiałów informacyjnych, koszty przeprowadzenia kontroli punktów sprzedaży alkoholu, zakup materiałów informacyjnych dla właścicieli sklepów i sprzedawców napojów alkoholowych 	W ciągu roku	17 000,00
KWOTA PLANOWANA DO WYDATKOWANIA W 2025 R.				67 000,00

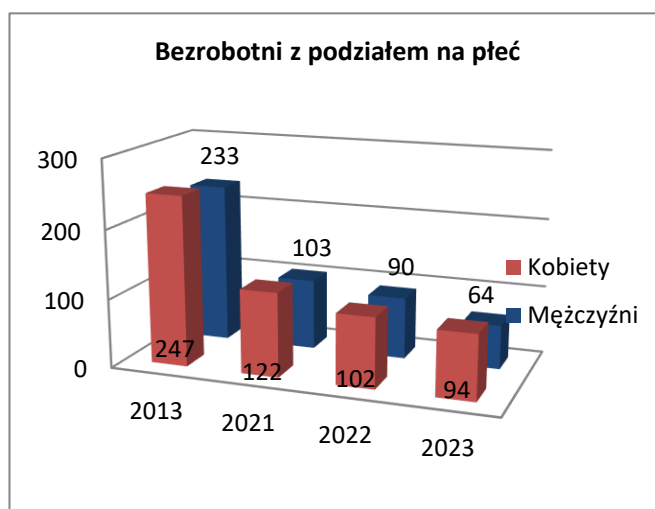
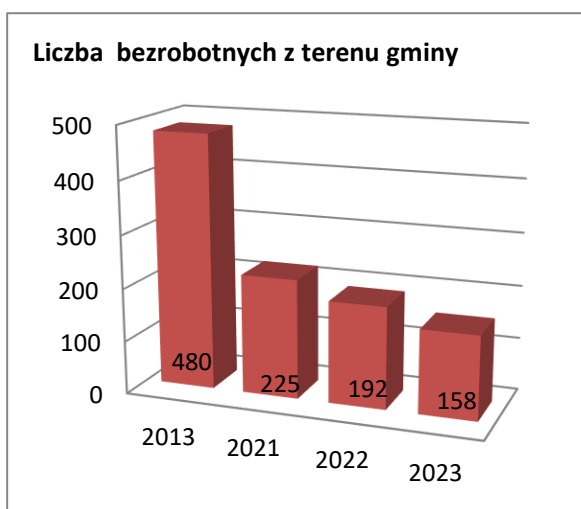
Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Rejowiec Fabryczny

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych, rodzinnych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków i papierosów oraz pochodnych im substancji psychoaktywnych, a także nasilających się problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

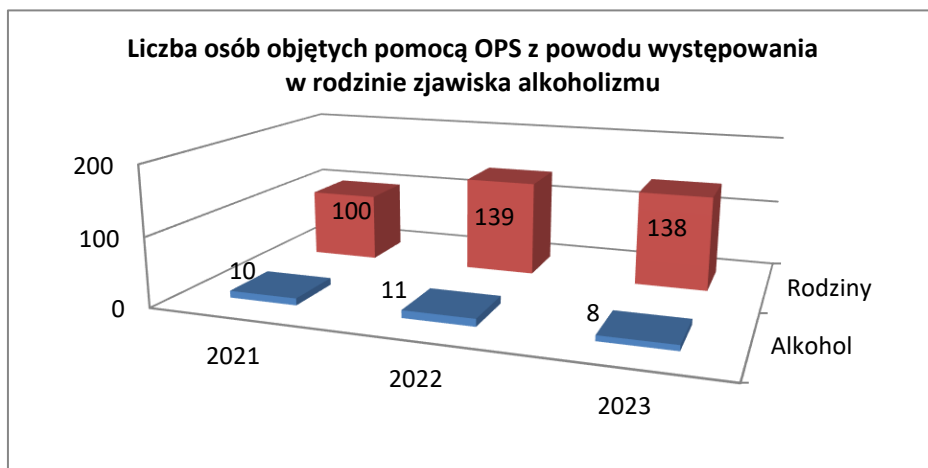
Diagnoza problemów uzależnień w gminie Rejowiec Fabryczny
Analiza problemów społecznych bezrobocie, uzależnienia, przemoc domowa lata 2025-2026

Teren Gminy Rejowiec Fabryczny o powierzchni 88 km² zamieszkiwało na koniec 2023 r. 3982 osoby, w tym 3232 osoby powyżej 18 roku życia (dzieci i młodzież do lat 18-tu – 750 osób). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Rejowiec Fabryczny na koniec roku 2023 wyniosła 158 osoby, zmniejszając się w okresie dziesięcioletnim o 332 osoby (stan osób bezrobotnych na koniec 2013 r. – 480). W strukturze bezrobocia wzorem lat poprzednich przeważają nieznacznie kobiety oraz osoby po 50-tym roku życia i do 30-tego roku życia. W roku 2023 r. największy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby powyżej 50 roku życia – około 30 % oraz osoby z długoletnim stażem bezrobocia – 27%.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny wynika, że problemy alkoholowe (uzależnienie, nadużywanie alkoholu) są jednym z powodów przyznawania wsparcia finansowego rodzinom. W latach 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia z tej przyczyny wyniosła 32. Oznacza to, że przynajmniej 32 osoby w tych rodzinach miało problemy alkoholowe, przy czym należy pamiętać, że problemy alkoholowe chociażby jednego z członków rodziny wpływają negatywnie na funkcjonowanie całej rodziny, często powodując wręcz jej dysfunkcję lub prowadząc do rozpadu.

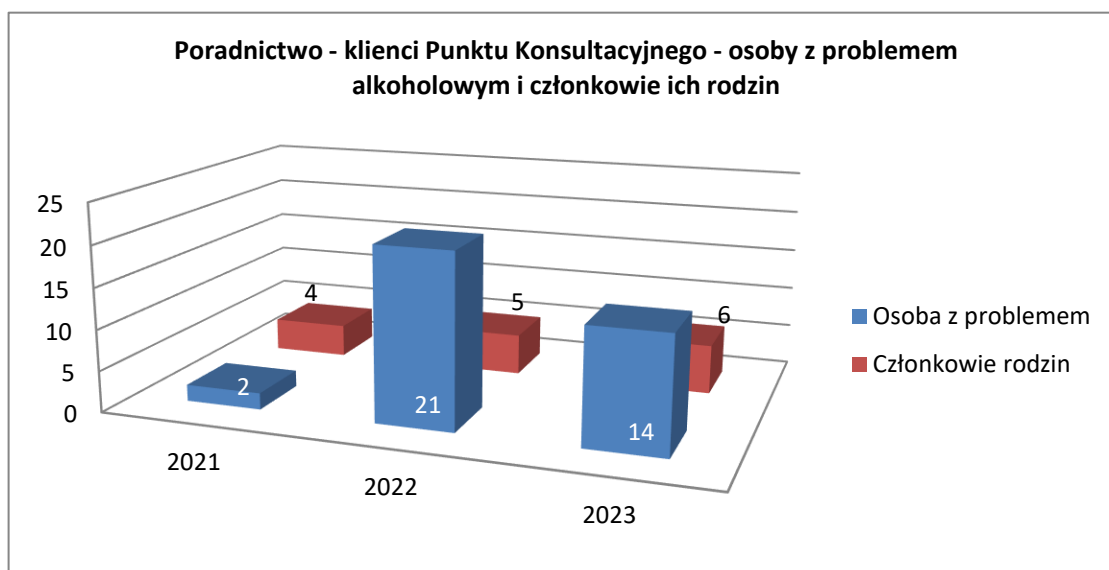

Źródło : Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym działająca na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi w latach 2021-2023 prowadziła łącznie 36 postępowań , przy czym w analizowanym okresie wszczęto 23 nowe postępowania. Najwięcej postępowań zostało wszczętych na wniosek Przewodniczącej gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty” . Sprawcami przemocy domowej najczęściej były osoby borykające się już z problemem uzależnienia od alkoholu lub spożywające alkohol w sposób szkodliwy oraz ryzykowny. W strukturze płci osób z problemem alkoholowym od lat niezmiennie przeważają mężczyźni. Działania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmowały w szczególności przeprowadzanie rozmów z osobami z problemem alkoholowym i członkami ich rodzin, kierowanie osób na badanie do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, motywowanie do podjęcia terapii, kierowanie klientów Punktu Konsultacyjnego do specjalistycznych placówek lecznictwa odwykowego, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Krasnymstawie w przypadku niepodejmowania dobrowolnej terapii, zgłoszenie problemu innym instytucjom (szkoły, Policja) oraz działalność informacyjną na terenie Gminy.

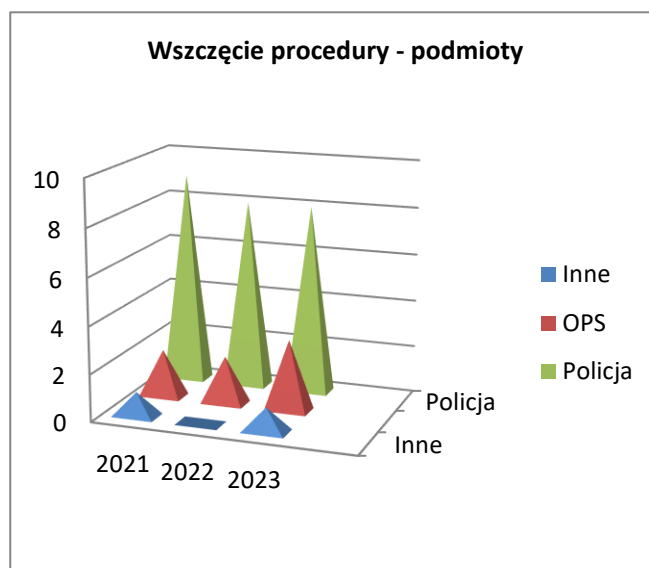
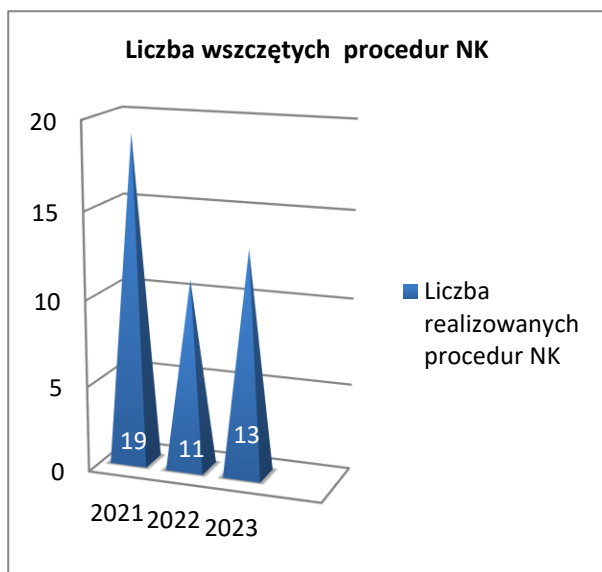
Należy podkreślić, że do wszczęcia sądowej procedury zmierzającej do zobowiązania osoby do podjęcia leczenia odwykowego konieczne jest spełnienie równocześnie dwóch ustawowych przesłanek : nadmierne spożywanie alkoholu, uzależnienie oraz wynikające z tego skutki społeczne – powodowanie rozkładu życia rodzinnego, demoralizacji małoletnich, uchylanie się od zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócanie spokoju lub porządku publicznego. Zatem samo problemowe spożywanie alkoholu nie stanowi o kierowaniu danej osoby na tzw. „przymusowe leczenie odwykowe”.

Podjęte działania		Rok 2021	Rok 2022	2023
1	Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami z problemem alkoholowym , członkami ich rodzin , świadkami i innymi (np. kuratorzy, pracownicy socjalni)	24	31	22
2	Ilość konsultacji i porad udzielonych w Gminnych Punkcie Konsultacyjnym	6	55	75
3	zgłoszenie problemu innym instytucjom i podmiotom (szkoły, Policja)	3	5	4
4	Liczba informacji przekazanych na teren gminy	40	32	27

Źródło Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym uczestniczyli ponadto w pracach grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej: grup roboczych) działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, a powoływanych dla każdego indywidualnego przypadku przemocy w rodzinie. Z danych udostępnionych przez Zespół Interdyscyplinarny wynika, że liczba wszczynanych postępowań związanych z przemocą domową (tzw. procedura „Niebieskie Karty”) na przestrzeni kilku ostatnich lat nieznacznie spada. Instytucją wszczynającą najwięcej ww. procedur od lat jest Policja, co w dużej mierze wynika z faktu, że procedura „Niebieskie Karty” rozpoczynana jest najczęściej podczas interwencji domowych (co nie zawsze jest równoznaczne z wystąpieniem przemocy w rodzinie, ponieważ często nosi znamiona konfliktu rodzinnego, awantury, kłótni) lub po złożeniu zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa przez ofiary przemocy.

źródło : Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Rejowiec Fabryczny

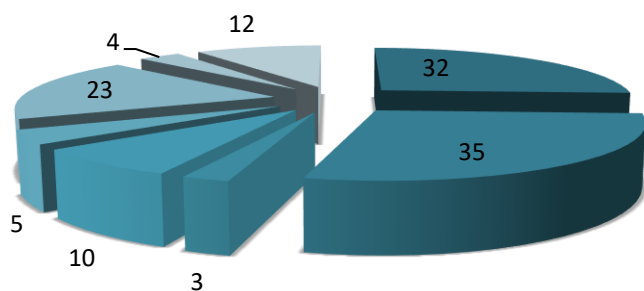
W 2023 r. została opracowana i przeprowadzona przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym ankieta badawcza na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny. Realizowana była w okresie od lutego do listopada 2023 r. we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny z siedzibą w Krasnem jako element programu społeczno-edukacyjnego „NOWA JA”.

Badanie zostało przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców Gminy i miało na celu zdiagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny. W kwestionariuszu znalazło się 20 zamkniętych pytań oraz metryczka odnosząca się do cech demograficzno-społecznych respondentów, zawierająca pytania o wiek, płeć i wykształcenie. W ankiecie udział wzięło 52 osoby w przedziale wiekowym od 18-60 lat, w tym 46 kobiet oraz 6 mężczyzn. Jak wynika z realizacji badania alkohol ciągle uważany jest za główny czynnik determinujący zachowania przemocowe, zaś pojęcie przemocy domowej jest mieszkańcom Gminy Rejowiec Fabryczny dosyć znane. Na przykładzie grupy objętej badaniem można zauważyć wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej, informacji o instytucjach pomocowych czy czynnikach mających wpływ na ograniczenie zjawiska. Zastanawia i niepokoi jednocześnie fakt, że z aktem przemocy bezpośrednio lub pośrednio (np. jako świadek) zetknęła się ponad połowa ankietowanych.

Ta krótka diagnoza problemu pozwala na określenie nowych kierunków działań podejmowanych celem przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, w tym zwiększenie edukacji w środowisku lokalnym, stale podnoszenie świadomości mieszkańców o ofercie pomocowej dostępnej lokalnie oraz edukację najmłodszych.

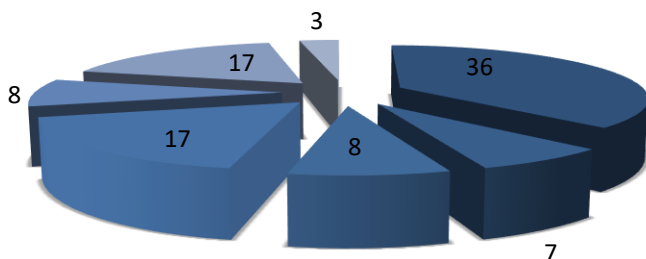
Ważnym elementem edukacji jest uświadomienie mieszkańcom, że dramaty rozgrywane się wśród czterech ścian nie są sprawą prywatną, a przemoc domowa jest przestępstwem ściganym z urzędu, co nakłada na każdego społeczny obowiązek zgłoszenia informacji o popełnieniu przestępstwa do Policji lub innej instytucji np. Ośrodka Pomocy Społecznej.

problemy społeczne

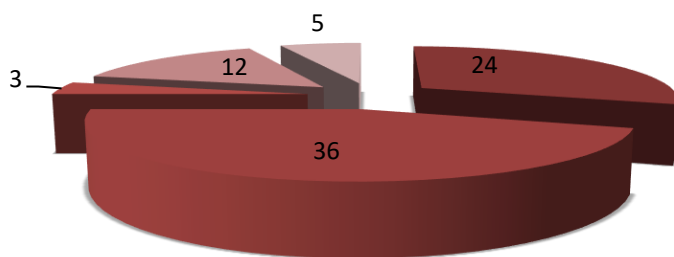
- bezrobocie - 32
- alkoholizm - 35
- dostęp do edukacji - 3
- ubóstwo - 10
- problemy mieszkaniowe - 5
- samotność ludzi starszych - 23
- brak poczucia bezpieczeństwa 4
- przemoc w rodzinie - 12

przyczyny przemocy

- nadużywanie alkoholu - 36
- choroba psychiczna - 7
- zazdrość - 8
- problemy finansowe - 17
- stres - 8

spotykana przemoc

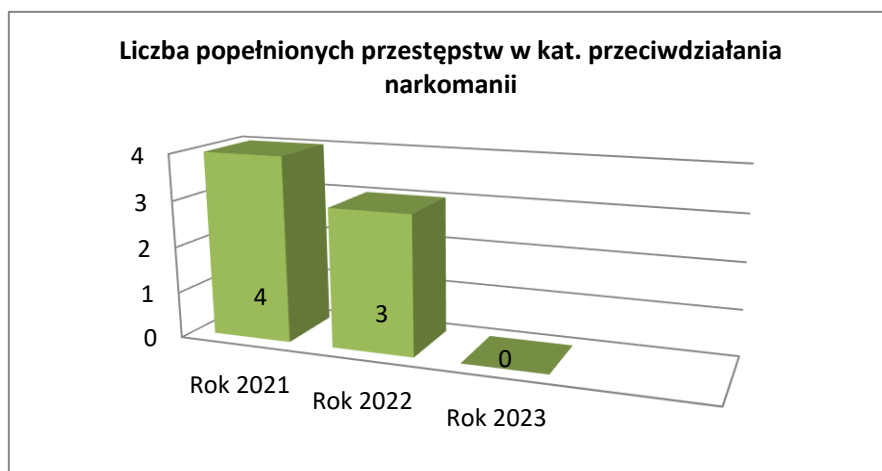
- przemoc fizyczna - 24
- przemoc psychiczna - 36
- przemoc seksualna - 3
- przemoc ekonomiczna - 12
- zmuszanie do picia alkoholu - 5

Narkomania

W latach 2021-2023 przyjęto informację o dwóch przypadkach związanych z podejrzeniem używania innych niż alkohol środków odurzających. Osoby zgłaszające problem otrzymały informacje, gdzie można uzyskać specjalistyczne poradnictwo i podjąć terapię.

W zakresie przeciwdziałania narkomanii Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi głównie działalność edukacyjną w szkołach poprzez realizację przedsięwzięć profilaktycznych (spektakle profilaktyczne, konkursy) oraz akcją informacyjną na terenie gminy m.in. we współpracy z sołtysami, właścicielami punktów sprzedaży alkoholu i służbą zdrowia.

Z informacji uzyskanych od Policji (Komisariat Policji w Rejowcu Fabrycznym) wynika, że na terenie gminy popełniane były przestępstwa w kategorii podlegających ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii – najczęstsze przypadki to posiadanie marihuany.

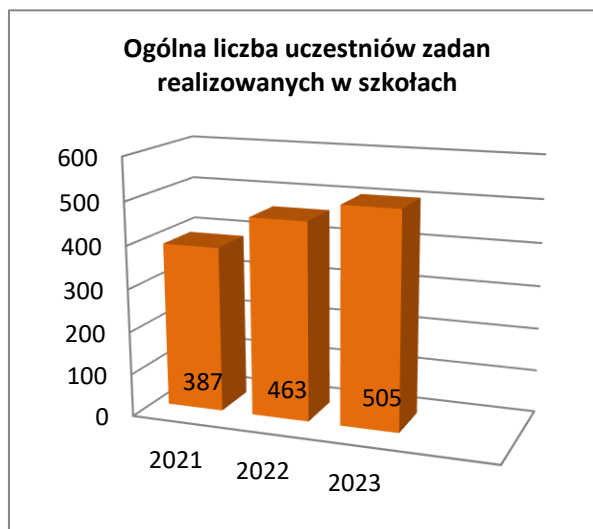
Profilaktyka szkolna i środowiskowa

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny funkcjonują dwie szkoły podstawowe w Pawłowie i Lisznie, szkoła filialna w Krasnem (z oddziałem i punktem przedszkolnym) oraz dwie placówki niepubliczne w Kaniem i Wólce Kańskiej prowadzone przez organizacje pozarządowe.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym od lat współpracuje ze szkołami w zakresie realizacji zadań wynikających z gminnych programów profilaktycznych, przede wszystkim na poziomie profilaktyki uniwersalnej. Współpraca ta obejmuje dofinansowanie zadań profilaktycznych realizowanych w szkołach, wymianę informacji, pomoc środowisk szkolnych w rozpowszechnianiu materiałów edukacyjnych oraz diagnozowaniu problemów uzależnień (np. poprzez realizację ankiet). Podejmowane są też wspólne działania interwencyjne na rzecz dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej.

Celem dotarcia z działalnością informacyjną do szerszej grupy odbiorców Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje również zadania w środowisku lokalnym. Poza akcją informacyjną w latach 2021-2023 realizowane były m.in. pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci, pogadanki i warsztaty profilaktyczne w świetlicach wiejskich z udziałem np. służb mundurowych (Policja). Postępujący rozwój technologii cyfrowych wpłynął również na wzrost informacji przekazywanych szkołom drogą elektroniczną, co również stanowiło formę edukacji i rozpowszechniania materiałów informacyjnych.

Od dwóch lat Gminna Komisja realizuje projekty społeczno-edukacyjne skierowane do konkretnych odbiorców – dorosłych mieszkańców, ofiar przemocy w rodzinie, członków ich rodzin, podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. W ramach tych zadań realizowano m.in. warsztaty edukacyjne, warsztaty asertywności i samoobrony, warsztaty pierwszej pomocy przedmedycznej i działania towarzyszące, rozwijające pasje i zainteresowania, wzmacniające postawy życiowe np. warsztaty florystyczne oraz zajęcia z psychoterapeutą uzależnień.

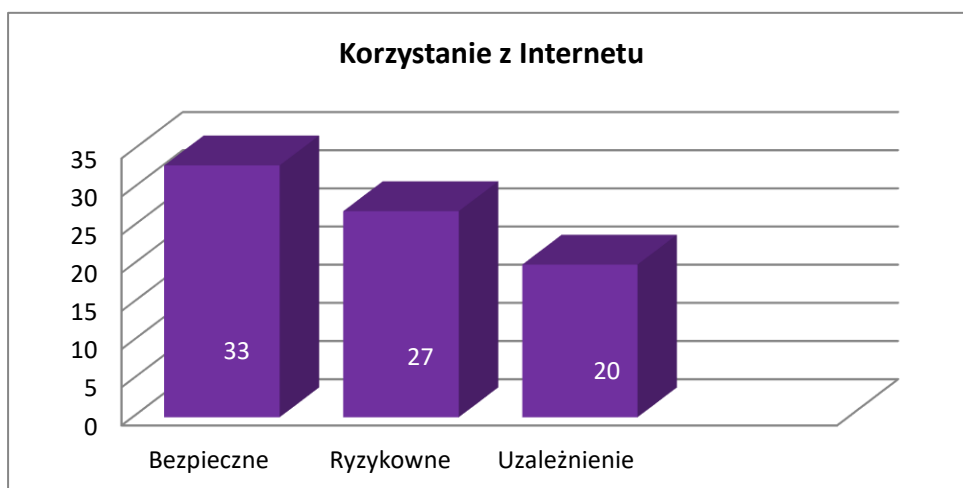

Źródło Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym

Uzależnienia behawioralne

Od stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw do gminnych programów profilaktyki wprowadzono zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi. Współcześnie coraz więcej niepokoją budzą uzależnienia behawioralne – czynnościowe. Można je określić jako nałogi związane z wykonywaniem określonych czynności (np. hazard, gry komputerowe, zakupy). Rozwój technologii i wzrost konsumpcjonizmu przyczynił się do szybkiego ich wzrostu. Zwiększone tempo życia, stres sprawiają, że ludzie uzależniają się od zachowań, szukając przyjemności, ucieczki od problemów i ukojenia emocji.

Wiosną 2022 r. w szkołach podstawowych w Lisznie, Pawłowie i Wólce Kańskiej na zlecenie Gminnej Komisji zrealizowano program profilaktyczny przeciwdziałania fonoholizmowi oraz uzależnienia od komputera i Internetu pod nazwą „Bezpieczni w sieci”, podczas którego przeprowadzono także badanie ankietowe uczniów. W każdej ze szkół można zaobserwować ryzykowne zachowania młodzieży, jeśli chodzi o czas spędzany w Sieci – ponad połowa z nich korzysta z Internetu w sposób wskazujący na uzależnienie lub niosący ryzyko uzależnienia.

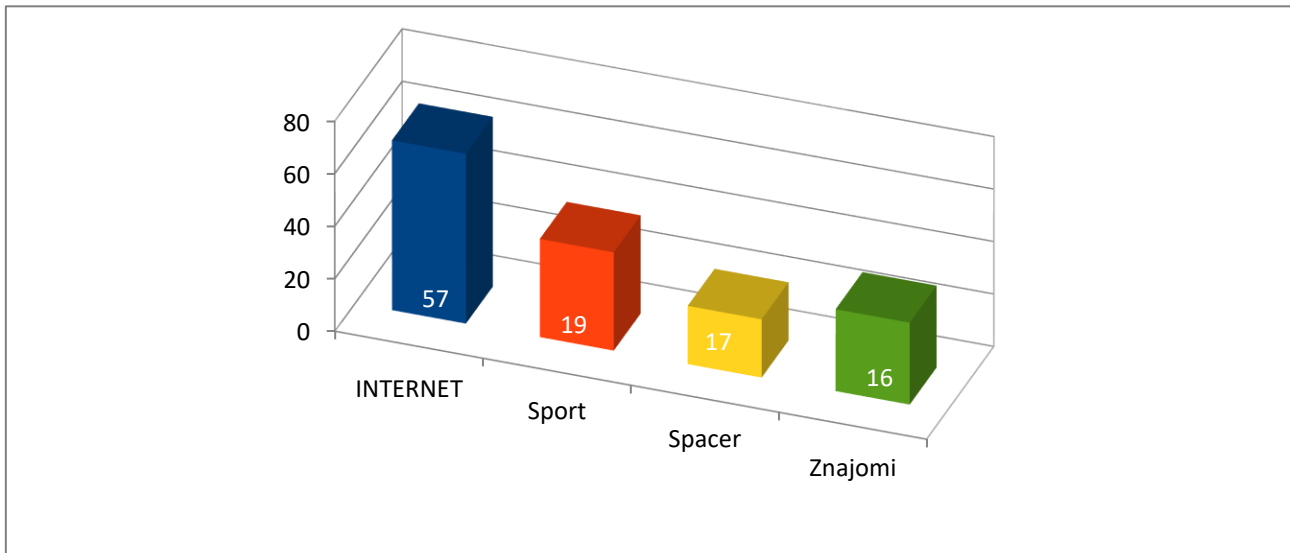

W roku 2022 członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowali ankietę, której celem było dostarczenie informacji na temat problemów spotykanych wśród uczniów. W badaniu udział wzięło 71 uczniów w wieku od 12 do 15 lat ze szkół podstawowych w Lisznie i Pawłowie (klasy VI-VIII). Ankietę podzielono na trzy bloki tematyczne: wybrane formy spędzania wolnego czasu, doświadczenia z popularnymi używkami (alkohol, papierosy, narkotyki) oraz korzystanie z Internetu.

Badanie wykazało, że najpopularniejszą formą spędzania czasu przez młodych ludzi jest Internet - gry komputerowe, YouTube, telefon, tablet. Niektórzy w sieci spędzają nawet do kilku godzin dziennie, przy czym stosunkowo niewielka ilość ankietowanych przedkłada tą formę rozrywki nad obowiązki szkolne i domowe. Młodzież niechętnie podchodzi do

pozaszkolnych ofert spędzania wolnego czasu oraz czytania książek. Można przypuszczać, że Internet skutecznie wypełnia czas poza szkołą.

Pierwsze doświadczenia z alkoholem i papierosami ma za sobą niewielu spośród ankietowanych. Trudno jest ocenić skąd wynika taka tendencja – czy jest to efekt podejmowanych przez lata działań profilaktycznych realizowanych tak przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jak i same szkoły w kierunku przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych czy też picie alkoholu, palenie papierosów i stosowanie innych używek w dobie wszechobecnego Internetu po prostu stało się wśród młodzieży „niemodne”.

Realizowane ankiety wskazały kierunek przyszłych działań członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym – kontynuacja i zwiększenie realizacji programów związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz zagrożeniom wynikającym z używania alkoholu i narkotyków.

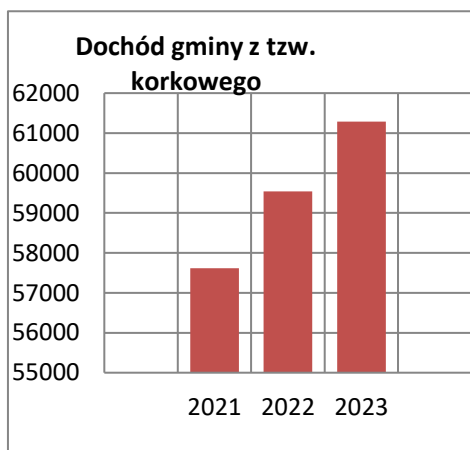
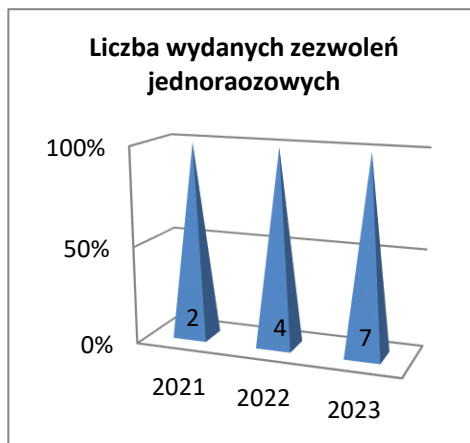
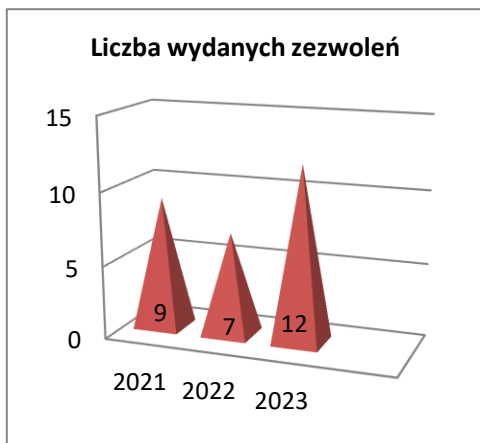
Rynek napojów alkoholowych.

Obecnie na terenie gminy funkcjonuje obecnie 12 punktów sprzedaży alkoholu – 10 sklepów spożywczo-przemysłowych ze sprzedażą napojów alkoholowych i dwa lokale gastronomiczne (centrum hotelowo-rekreacyjne i pizzeria). Na przestrzeni 16 lat (od 2008 r) ilość tych punktów spadła prawie o połowę. Według stanu ludności na dzień 31.12.2023 r. na jeden punkt sprzedaży przypada 332 osoby. W latach 2021-2023 członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowali łącznie 14 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Decyzje zezwalające na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są na okres od dwóch do czterech lat. Zgodnie w Uchwałą nr XLII/264/2018 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny limit punktów sprzedaży wynosi :

- 1) o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwo - 20,
- 2) o zawartości powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (za wyjątkiem piwa) – 20,
- 3) o zawartości powyżej 18% alkoholu – 20,
- 4) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 15,
- 5) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 45.

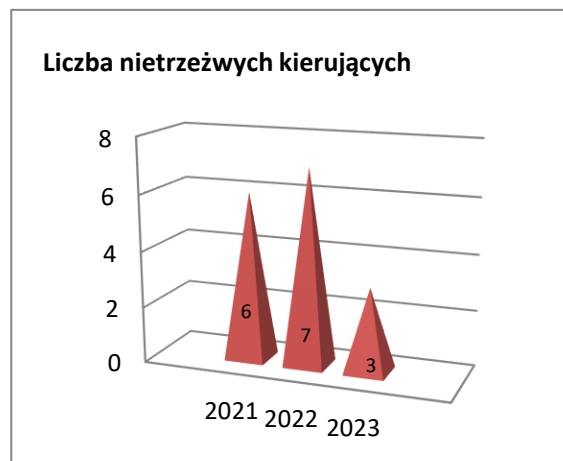
W omawianym okresie przeprowadzono jedną kontrolę w zakresie przestrzegania warunków i zasad sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny oraz jedno szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych. Punkty do kontroli wytypowano na podstawie analizy Komisariatu Policji w Rejowcu Fabrycznym dot. interwencji policyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny. Czynności kontrolne nie wykazały żadnych nieprawidłowości, nie stwierdzono również naruszenia przepisów w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i zastaw. Szkoleniem objęto wszystkie punkty sprzedaży alkoholu.

Należy zauważyć, że o ile w okresie pandemii wzrosło spożycie alkoholu przez mieszkańców gminy, czego dowodem jest wzrost wartości sprzedanego alkoholu, później spożycie to spadło.

źródło : Urząd Gminy w Rejowcu Fabrycznym

Przestępstwa związane z wykroczeniami w ruchu drogowym – nietrzeźwi kierujący stanowią trzecią, co do wielkości kategorię przestępstw popełnianych na terenie Gminy (po przestępstwach tzw. niealimentacji i znęcania się nad rodziną). Od kilku lat spada liczba osób kierowanych do Izby Wyrzeźwień.

Źródło : dane Komisariatu Policji w Rejowcu Fabrycznym

Punkt Konsultacyjny

Zarządzeniem Wójta Gminy w styczniu 2022 r. powołano na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny Punkt Konsultacyjny Gminy Rejowiec Fabryczny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, borykających się z problemem alkoholowym i narkomanii oraz dotkniętych przemocą w rodzinie. Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klientów w zakresie uzależnień i przemocy, zaplanowanie pomocy oraz udzielenie wsparcia ww. osobom i członkom ich rodzin. Dyżury w Punkcie prowadzone są przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje potrzebne do zdiagnozowania problemów klienta i jego rodziny w celu realizacji kompleksowej pomocy. W latach 2022-2023 z konsultacji skorzystało 50 osób, w tym 21 kobiet i 29 mężczyzn.

Osoby skierowane do punktów są to najczęściej podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny z siedzibą w Krasnem oraz osoby skierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym.

Punkt Konsultacyjny ma szczególne znaczenie w procesie trzeźwienia – kilka osób korzysta w sposób ciągły z oferowanej pomocy, dzięki czemu udało się im utrzymać abstynencję. Trzeźwienie to proces wymagający przede wszystkim zmiany sposobu myślenia, zachowania oraz zmiany stosunku do alkoholu. Proces przebiegający w kilku etapach jest czasem długotrwały, indywidualny dla każdego przypadku, wiążący się z dużym stresem, emocjami i kryzysami psychicznymi, stąd tak duże znaczenie ma wsparcie i motywacja, jakie osoby z problemem alkoholowym otrzymują w Punkcie Konsultacyjnym.

Punkt Konsultacyjny		
	Rok 2022	Rok 2023
Liczba osób	27	23
Liczba konsultacji, w tym:	55	75
Kobiety	9	12
Mężczyźni	18	11
Stała konsultacja	11	13
Jednorazowa konsultacja	16	10
Porady terapeutyczne – osoby z problemem uzależnienia	21	14
Członkowie rodzin ww.	5	6
Problemy wychowawcze i rodzinne	1	3
Osoby z kręgu przemocy domowej (osoby pokrzywdzone)	4	5

Wnioski i rekomendacje

Rekomendowane jest, aby zapewnić warunki do kontynuowania pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Punktu Konsultacyjnego oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym zwiększenie ilości działań informacyjnych na temat funkcjonowania tych jednostek, upowszechnianie oferty pomocowej dla mieszkańców gminy.

Wskazane jest rozwijanie działań profilaktycznych i informacyjno-edukacyjnych nakierowanych na podnoszenie poziomu świadomości i umiejętności społecznych mieszkańców gminy w zakresie czynników chroniących przed uzależnieniami w sferze problemów alkoholowych i zjawiska narkomanii, przemocy domowej i uzależnień od nowych technologii.

W zakresie zagadnień związanych ze zjawiskiem przemocy domowej zalecane jest rozwijanie komplementarnej współpracy pomiędzy różnymi podmiotami (publicznymi i niepublicznymi), które zajmują się wsparciem dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Zasadne jest prowadzenie na terenie Gminy działań informacyjnych, edukacyjnych oraz profilaktycznych w zakresie umiejętności identyfikowania i reagowania na przemoc, a także przemoc rówieśniczą w szkołach.

Wysocze zalecane jest wzmożenie działań edukacyjnych w placówkach oświatowych z obszaru uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodziców oraz promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu i innych nowoczesnych technologii popularnych w środowiskach młodzieżowych.

Opracowała : Agnieszka Hasiec-Bzowska
(sekretarz GKRPA)